

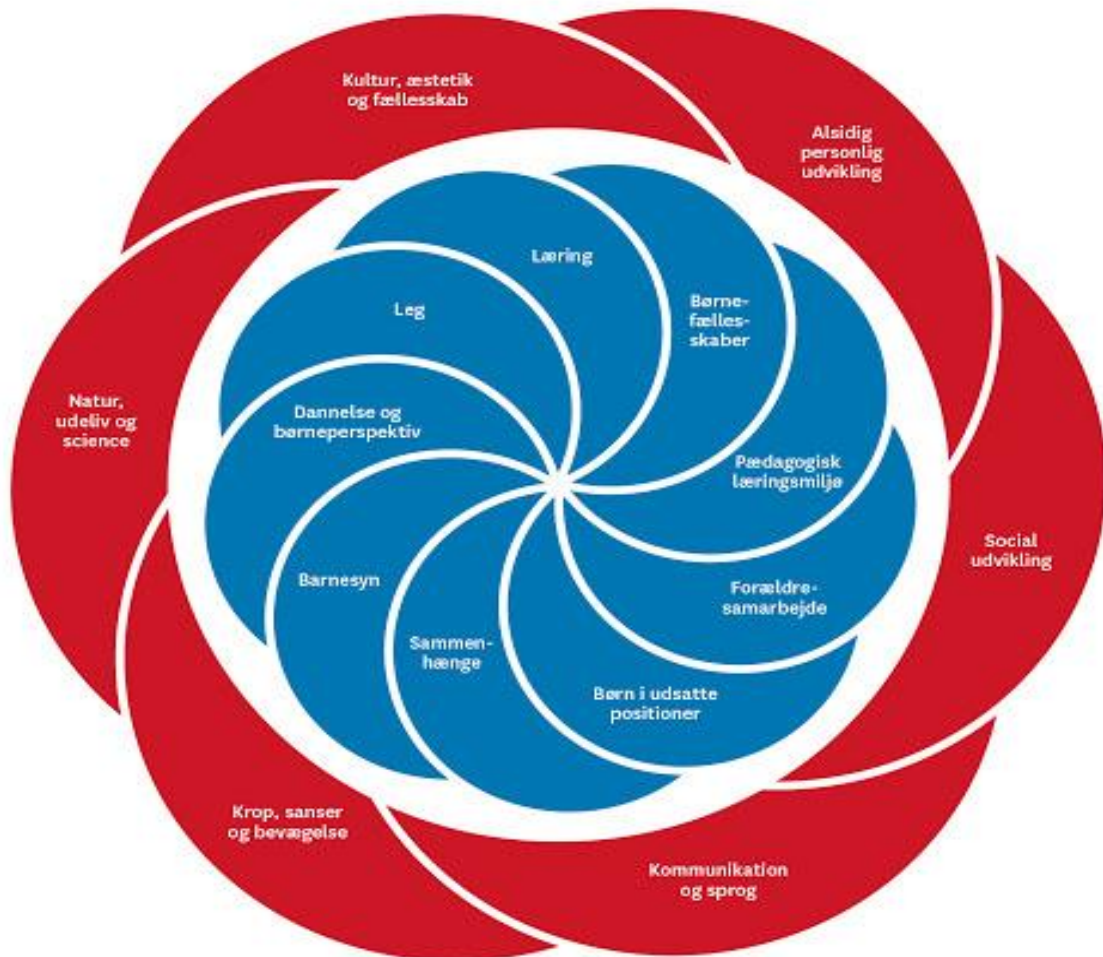
Pædagogisk læreplan for Bregnen Naturbørnehave

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den styrkede pædagogiske læreplan, det fælles pædagogiske grundlag og de 6 læreplanstemaer

Tre centrale dele er udgangspunktet, når den pædagogiske læreplan skal udarbejdes:

- Det fælles pædagogiske grundlag
- De seks lærerplanstemaer
- Brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børn læring

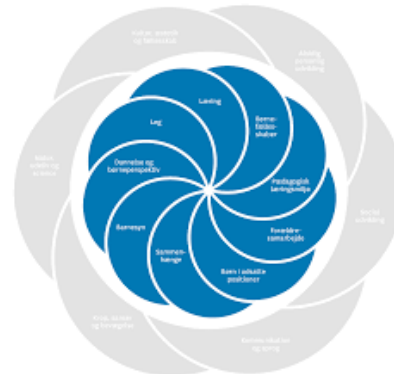
Institutionen Bregnen Naturbørnehave

Bregnen Naturbørnehave, er en privat børnehave, som ligger i Kalundborg kommune i et naturskønt område lige uden for Jyderup. Selve børnehaven er en gammel villa med en stor udendørs grund til.

I Børnehaven er der 40 indmeldte børn – som er fordelt på 3 grupper: ”Dansemyggene” og ”Ildfluerne”, for de 2,5-4-årige og ”Skarnbasserne”, som er førskolegruppen.

Vi er 9 fastansatte i Bregnen; en leder, en souschef, 3 pædagoger, en pædagogmedhjælper, en pædagog i flexjob, en rengøringsdame med flere funktioner og en kontordame. Herudover har vi 2 faste tilkaldvikarer.

I Bregnen Naturbørnehave har vi to hovedværdier: Natur og nærvær. Vi er ude det meste af året fra vi åbner kl.6.00 til vi lukker kl.17. Naturen og udelivet giver børnene mange udfoldelsesmuligheder i et læringsmiljø hvor der er højt til loftet. Her er også rum for fordybelse og ro til at udvikle sig på egne præmisser. Ordet nærvær tillægger vi også omsorg, anerkendelse og tryghed. Vi bestræber os altid på at være nærværende og lyttende så børnene føler sig set og imødekommet.

Pædagogisk grundlag:

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

Elementer i det fælles pædagogiske grundlag:

- **Barnesynet.** Det at være barn har værdi i sig selv
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Legen.** Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng med børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud." "Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

I Bregnen Naturbørnehave anskuer vi alle børnene som unikke individer, der hver især kommer med deres egne ressourcer og forudsætninger, som skal respekteres og anerkendes. Derfor møder vi hvert enkelt barn med rummelighed og imødekommenhed hver morgen og tilrettelægger vores hverdag på en måde, der tilgodeser de behov barnet og familien har.

Vi anser dannelse som de værdier vi videregiver til børnene når de er i børnehaven. Vi er rollemodeller for god tone, respekt, forståelse og tolerance overfor både børnene og deres familier. Vi hilser altid godmorgen og på gensyn til alle børn og forældre, så de føler sig set - og velkomne. Vi er også rollemodeller i forhold til at give og modtage eks.; frugt, eftermiddagsmad, sandkager fra børnene m.m. samt skabere af en samtalekultur, hvor alle bliver hørt uden at man behøver at afbryde hinanden.

Børneperspektiv - Vi bestræber os på, så vidt det er muligt at følge børnenes initiativer og spor. Det kan både være i forhold til lege, som børnene selv foreslår, men også hvor de har lyst til at tage på tur, hvilke sange vi skal synge til morgensamling og hvad vi skal lave af mad på bål om fredagen. På den måde, får børnene også et indblik i demokratiske processer, hvor vi stemmer ved håndsoprækning. Dermed erfarer børnene at deres stemme bliver hørt, men at tingene ikke altid bliver som de havde ønsket sig, da de må følge en flertalsbeslutning.

Legen har en stor værdi i sig. Når børnene leger selvvalgte/børne initierede lege, udvikles både fantasi og kreativitet, og der skabes rum for at afprøve forskellige ideer. Her lærer børnene hinandens og egne grænser at kende og lærer at navigere i forhold til egne og andres positioner. Legen er en vigtig del af børnenes identitetsdannelse, hvor der er mulighed for at bearbejde alle de hverdagsindtryk og stimulanser barnet oplever. (eks. Blade/mundbind/Corona-sange).

For at skabe rum og rammer for at den selvvalgte leg kan trives i vores institution, har vi sjældent planlagte aktiviteter om mandagen og om eftermiddagen. Her er det pædagogiske personale i nærheden, til at hjælpe med at mægle i konfliktsituationer, guide de børn som har svært ved at finde ind i en leg og give gode ideer til hvad der kunne leges.

Læring foregår hele dagen, i alle situationer og forhold. Læringsmiljøerne veksler fra stund til stund, om det er en praktisk erfaring som vi ønsker at de skal gøre sig eller om det er udvikling af en relation. Vi skaber som personale trygge rammer omkring læringsarenaerne, ved at vurdere hvilken rolle vi skal indtage for at børnene skaber et positivt erfaringsgrundlag. Det kan være i forhold til konflikthåndtering at kunne tage overtøj på selv, igangsætte lege, hvor vi mægler, positivt understøtter eller hjælper et barn til at blive en del af et legefællesskab. Dette gør at børnene bliver trygge ved at komme og bede om vores hjælp når behovet opstår. Vi sørger for jævnlige refleksioner over de læringsmiljøer vi tilbyder igennem hele dagen, så de indrettes efter børnenes behov, initiativer og interesser.

Børnefællesskaber: Den kultur vi har i huset og de værdier vi har er dem der rammesætter fællesskaberne. Vi støtter alle børnene i at være en del af både mindre - men også det store fællesskab. Vi indretter / planlægger de forskellige aktiviteter så alle kan være med, i det tempo de evner. F.eks. når vi laver morgengymnastik er alle børn ikke altid med

fra starten, men deltager når de selv er klar. Vi er meget bevidste om at vi er rollemodeller for børnene, så personalet udviser også rummelighed overfor hinanden og anser det som en ressource at vi er forskellige.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Forudsætningen for at etablerer pædagogiske læringsmiljøer hele dagen, er at der er et dygtigt personale, som arbejder i børnehøjde, er nærværende og opmærksomme, arbejder med anerkendelse, rummelighed og respekt for det enkelte barn. Vi følger børnenes spor og griber deres naturlige nysgerrighed, så børneperspektivet inddrages når vi planlægger aktiviteter eller når der opstår spontane aktiviteter.

Eksempel, spontan aktivitet:

”Et barn går alene og fejer med en kost, en medarbejder ser det og skaber en aktivitet omkring barnets initiativ. Medarbejderen kalder nogle flere børn hen og henter flere koste og trillebøje. Der opstår et stort børnefællesskab omkring aktiviteten; at feje blade sammen og rydde op i haven.”

Her bliver der skabt en positiv oplevelse for barnet, hvor det bliver støttet i sit initiativ samt oplever at medarbejderen får skabt et inkluderende fællesskab omkring den aktivitet barnet selv har startet. Undervejs sættes der ord på aktiviteten, ”sikke en god ide du fik, her bliver så pænt i børnehaven”, medarbejderen og børnene snakker også om de forskellige blade og insekter de møder undervejs og om kompostbunken, nedbrydning og kredsløb. Børnene høster til sidst stor anerkendelse for aktiviteten og andre både voksne og børn kommenterer, hvor flot et stykke arbejde de har lavet.

Vi anskuer de daglige rutiner som et lige så vigtigt læringsmiljø som de planlagte pædagogiske aktiviteter. De daglige rutiner spænder bredt fra toiletbesøg, tøj af og på i garderoben, oprydning, måltider, og morgensamling. Vi oplever at de fleste børn gerne vil deltage og opnå en følelse af at bidrage til fællesskabet.

Morgensamling:

”Til morgensamling mødes alle børn og voksne fra deres respektive grupper. Her råbes alle op, så alle bliver set og vi snakker også om hvis der mangler nogle fra gruppen den pågældende dag. Vi synger nogle sange eller laver rim og remser, hvor børnene deltager på de vilkår de evner. Her orienteres børnene også om dagens aktiviteter imens vi spiser formiddagsmad sammen.”

Vi oplever at morgensamlingen er en vigtig del af dagen, da alle børnene bliver set og hørt, får lov at komme med input til aktiviteterne eller dele en historie hjemmefra med sine kammerater. Medarbejderne skaber en ramme hvor der gives

plads til at alle kan komme til orde, hvor alle lytter på den enkelte og der ventes på tur. Det er også en øvelse i sig selv at sende frugtskålen rundt og håndtere at andre vælger først, så man måske ikke får det stykke frugt man havde tænkt sig.

Ture:

I Bregnen Naturbørnehave går hver gruppe på tur minimum en gang om ugen, og selvom turene i skoven, grusgraven eller til en af de omkringliggende søer er en aktivitet med et formål i sig selv, opstår der også børneinitierede aktiviteter på vores ture. Vi møder tit noget vi ikke havde forberedt os på som fanger børnenes interesse, lige fra støvbolde – som er sjove at sparke til, forskellige dyrelorte – ”gæt en lort” eller en dag hvor der er meget vand i åen – hvor man kan få ting til at sejle på.

Når vi er på tur, får børnene en masse erfaringer med naturen hvor der er en masse spændende ting at undersøge og opdage. Vi støtter børnene i deres nysgerrighed samt begejstring og tager deres bidrag alvorligt og engagerer os i de ideer der opstår, da det også giver børnene selvværd og mod på at bidrage på næste tur.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

I Bregnen Naturbørnehave vægter vi det gode forældresamarbejde meget højt. Vi samarbejder med forældrene i mange forskellige sammenhænge, både omkring; Indkøring, temaer i børnehaven, forældrearbejdsdage, diverse arrangementer; høstfest, børnehavens fødselsdag, julefest, generalforsamling m.m. Vi har en meget aktiv bestyrelse, som også kun er bestående af forældre og et par repræsentanter fra personalet. Da det er et privat dagtilbud, er vores bestyrelse også vores ansættende og afskedigende myndighed. Bestyrelsen vælges på en årlig generalforsamling.

En gang om året holder vi et fælles forældremøde, derudover er der individuelle forældre samtaler en gang om året og en 3 måneders opstartssamtale.

Vi mener at det er vigtigt at have et tæt samarbejde og en ærlig og tillidsfuld tone, så vi skaber en god sammenhæng imellem hjem og institution for barnet. Derfor står det også alle forældre frit for at komme og bede om en samtale med personalet, hvis de er bekymret eller på anden vis har brug for at vende nogle vigtige ting med os.

Vi oplever at mange forældre er meget engageret i børnehaven og i den læring der foregår, de bidrager også med at skabe fokus på naturen. Vi har bl.a. haft forældre, som efter jagt har kommet og vist os rådyr, fasaner og ænder, inden de blev skåret op og efter. Vi har haft besøg af kaninunger og fået lov at komme og klappe nyfødte lam.

Eksempler på forældresamarbejdet:

Indkøring:

Når man skal starte i Bregnen Naturbørnehave, sender vi et personligt brev, med en Bregne t-shirt, vores værdigrundlag, kostpolitik, et stamkort som skal udfyldes samt vores forventninger til kommende forældre i børnehaven.

Herefter opfordrer vi til at barnet og forældrene kommer og besøger os inden opstart. Forældrene er med i børnehaven de første par dage, nogle gange længere tid alt efter barnets behov. Vi sætter os ned med de nye forældre og får skrevet ned om; barnet sover til middag, bruger ble, sut eller har en yndlingsbamse, som skaber tryghed i starten. Vi spørger også ind til barnets personlighed, så vi bedst muligt kan støtte de nye børn og hjælpe dem helt fra starten af deres børnehaveliv.

Forældrearbejdsdage:

To gange om året afholdes der forældrearbejdsdage i Bregnen. Her er mødepligt, så mindst én forældre fra hver familie deltager. Udover at vi får malet, luget, klippet hæk, sat hegn op osv. Så er det også en rigtig god mulighed for at lære hinanden at kende. Både forældrene imellem men og personalet, som deltager på skift. Det er med til at skabe en god stemning og en fælles ansvarsfølelse omkring "et godt børnehaveliv". Børnene deltager også på dagene og mærker og ser det gode samarbejde der er imellem personalet og forældrene, hvilket skaber større tryghed og tillid for børnene.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Når vi i Bregnen møder børn i udsatte positioner, har vi nogle procedure- og fremgangsmetoder som er rimelig fastlagte. Hvis vi fornemmer eller ser at et barn er udsat, starter vi altid med at snakke om barnet på et personalemøde, dele bekymringer og derefter ligge en handleplan for, hvordan vi bedst muligt får barnet i trivsel i børnehaven.

Derefter prøver vi at tilrettelægge aktiviteterne i barnets gruppe, så der er forskellige deltagelsesmuligheder og så der bliver taget højde for barnets styrker og ressourcer. Alt afhængig af hvordan barnet er udsat, sætter vi også små ting i værk, såsom; mindre legegrupper for at styrke barnets relationer til få børn ad gangen, små pauser i løbet af dagen hvis barnet virker overstimuleret, samtalebøger for at styrke barnet i at fortælle om de ting der sker i deres hverdag, sociale historier for at skabe overblik og forståelse for barnet bl.a. i forhold til konfliktsituationer eller en lille kuffert hvor barnet har noget yndlingslegetøj med hjemmefra – som kan skabe tryghed i løbet af dagen.

Vi har i perioder alt efter børnegruppernes behov også haft små motorik hold, sprogstimulerings hold og haft ekstra meget fokus på "Fri For Mobberi". Herudover laver vi også "kramme-kampagner" og yder ekstra omsorg, hvis et barn har en svær periode.

Som det fremgår af ovenstående afsnit "*Samarbejde med forældrene om børns læring*", mener vi også at et godt forældresamarbejde er meget afgørende i forhold til, hvis deres respektive barn er i en udsat position. Hvis vi fornemmer at et barn ikke trives i børnehaven, indkalder vi forældrene til et samarbejds møde. Vi skaber så vidt muligt et tillidsforhold imellem forældre og personale, så der er mulighed for at være ærlige, hvis der er ting som er svært på hjemmefronten.

Hvis vi med forældrene bliver enige om at der skal en større indsats til end hvad vi som personale kan yde, har vi et godt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere fra Kalundborg Kommune, talepædagog, psykolog og socialrådgiver. Her underskrives en samarbejdsaftale, så de eksterne parter kan lave et forløb eller en observation med/på barnet enten i børnehaven eller derhjemme.

I Bregnen bruger vi redskabet "*Alle med*", hvor det er muligt for os at følge barnets udvikling igennem hele deres børnehavetid og observere om vores indsatser, i forhold til hvis barnet har været/er i en udsat position, fremmer barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Herefter evaluerer vi løbende på personale møder, om barnet kommer i bedre trivsel, så vi kan skrue op eller ned for de ekstra indsatser i forhold til barnets behov.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hver 1. maj starter vi en ny førskole gruppe op i børnehaven; ”Skarnbasserne”. I løbet af børnenes sidste år i børnehaven har vi særlige fokuspunkter, så overgangen til skolen bliver så tryk som muligt. Vi samarbejder også med friskolen ved siden af børnehaven, hvor vi har nogle fælles dage med førskolegruppen og 0. klasse. Vi har en fælles tur, jule-klippe dag og flere besøgsdage begge steder. Sidst i april prøver børnene også at være med til en skoledag hos 0. klasse, hvor vi sammen med 0.klasses læreren prøver at skabe så positive forventninger til skolestarten som muligt.

Vi arbejder særligt meget med børnenes sociale kompetencer, ”at være en god kammerat” og kunne løse konflikter selv på en ordentlig måde, vente på tur, udvise rummelighed og lytte til hinanden. Redskaber som børnene får stor gavn af i skolen, hvor der kan være færre voksne til at guide dem. Vi har fokus på det i de tilrettelagte aktiviteter, til vores morgensamlinger og på vores ture.

Vi bestræber os på at skabe så stimulerende læringsmiljøer som muligt på forskellige måder. I grupperummet hænger alfabet-plakater og de har hver en mappe med små førskole opgaver, i grupperummet står også den litteratur vi præsenterer dem for i løbet af det sidste år i børnehaven. Vi læser længere historier for dem over flere dage, for at skabe genkendelighed og styrke deres hukommelse.

I førskolegruppen er der nogle planlagte temaer i årets løb, hvor vi prøver at skærpe deres nysgerrighed gennem aktiviteter, historie og ture.

Tema eksempel:

I november måned har førskolegruppen tema om Christian d.4. Vi læser små historier om ham og snakker om/ser billeder af alle de ting han byggede. I starten af december tager vi på tur til Rundetårn, så børnene kan opleve en af hans mange bygninger i virkeligheden. Temaet bliver rundet af med kreative aktiviteter, hvor vi maler Rundetårn og hænger dem op i grupperummet.

Målet med dette tema er af skabe sammenhæng imellem historie, fortælling, kreative aktiviteter og fysiske oplevelser.

Denne tur til København, som børnene ude fra det område børnehaven ligger i sjældent besøger, har mange andre formål end blot at afslutte temaugerne. Det giver dem et større kendskab til omverdenen, en større forståelse for forskellighed og udvider deres horisont på flere planer.

Tema eksempel 2:

I foråret har vi Vikingetema, hvor vi på samme måde binder litteratur, kreativitet og ture sammen. Vi læser Sigurd Barretts historier om de nordiske guder, vi laver vikingeskjold, maler vikingeskibe og har særligt fokus på ”Erik den Røde”. Temaet bliver sluttet af med en tur til Vikingskibsmuseet i Roskilde, hvor vi leger historien om ”Erik den Røde” med en guide fra museet.

Vi ser at børnene bliver mere modige af vores ture til København, Roskilde og Kalundborg. De bliver bedre bekendte med offentlig transport, det at kunne koncentrere sig, trods de mange nye indtryk og vigtigheden af at lytte efter og følge med.

I Bregnen er målet at sende livsduelige, robuste og selvhjulpne børn videre til deres skoleliv, med rygsækken fuld af selvværd og en tro på egne evner.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi er en naturbørnehave og har derfor prioriteret at tilbringe det meste af tiden udenfor. Vores have (legeplads) er indrettet så det er muligt at finde legezoner, hvor man kan lege uden at blive forstyrret og, som indbyder til forskellige lege.

Uderummet:

For et eksempel; fodboldbanen, som indbyder til vildere lege som fangelege, løbe om kamp og diverse boldspil. Bøgesneglen, hvor man kan være uforstyrret og fordybe sig. Sandkassen hvor nye børn tyr til, da der er en tryk ramme, hvorfra man kan overskue det meste af haven. Vi har steder hvor børnene kan få udfordret deres motorik, rebbane, klatretræer, gynger og balancesti. Steder hvor børnene kan få stimuleret deres sanser, mudderbakken, frugtbuske og forskellige blomster- og krydderurtebede.

Eksempel:

Nogle af børnene kom og sagde at de kedede sig en eftermiddag i haven, hvorefter en fra personalet fandt på at de kunne lege naturstafet. Første opgave var at finde en ru og en glat sten, herefter tre forskellige slags blade, to forskellige slags ukrudt osv.

På den måde fik børnene både et større kendskab til vores udendørs rammer, ”hvor findes der sten, blade og ukrudt”, samtidig med at de fik stimuleret sanserne, ved at mærke og se forskellige naturmaterialer.

Inde rummet:

Vi indretter vores inde rum således at vi skaber mindre legezoner, for at skabe ro til forskellige lege og for at minimere støjniveauet. Vi har i alle grupperum gulvplads, hvor man kan lave aktiviteter såsom; Sprogarbejde, holde morgensamling og sanglege.

Eksempel:

I den del af huset som vi kalder ”stuen”, har vi skuffer og hylder med diverse stimulerende instrumenter, bolde og tørklæder. Her kan vi samle en gruppe i en rundkreds og lave diverse sanglege hvor alle børnene i gruppen bliver nævnt og har en rolle/instrument i sanglegen. På den måde får alle børnene øje på hinanden og føler sig som en vigtig del af fællesskabet i gruppen.

Det psykiske børnemiljø: Vi fokuserer på, at der generelt er en god omgangstone i børnehaven, både blandt børnene, i kontakten mellem voksen og barn og imellem personalet. Vi anser os selv som rollemodeller, det er derfor vigtigt at være opmærksom på hvordan vi taler til og med børnene, hinanden og forældrene.

Vi bestræber os på at være i øjenhøjde når vi taler med børnene, så de føler sig respekteret og ligeværdige. Vi arbejder løbende med ”Fri For Mobberi”, hvor der er fokus på gode venskaber, med henblik på at undgå at nogle børn bliver holdt udenfor eller føler sig mobbet – her øver vi også empati. Vi er opmærksomme på, at hvis et barn trækker sig fra fællesskabet, kan det være et tegn på at barnet ikke trives.

Vi har en kultur hvor der er plads til og tid til at give det enkelte barn mulighed for at være for sig selv, holde en pause med en bog eller legetøj eller have lidt alenetid med en voksen. En gang årligt laver vi en børnemiljøvurdering, hvor børnene på forskellige måder bliver spurgt ind til, hvordan det generelt er at gå i børnehaven.

Eksempel:

Et år lavede vi en lidt anderledes børnemiljøvurdering, for at få flere af børnene i tale om deres generelle hverdag i børnehaven. Børnene modtog breve fra "bamseven" (redskab fra "Fri For Mobberi"), heri stod der; at bamseven godt kunne tænke sig at vide hvad en børnehave var for noget, hvad man lavede der og om det var sjovt, hyggeligt og rart at være der. Brevene modtog børnene på morgensamlinger over en månedstid, hvilket fik startet nogle rigtig fine snakke i gang mellem børnene og personalet fik et større indblik i, hvordan de pågældende børn trivedes i børnehaven.

Børnemiljøvurderingen blev afsluttet ved at "bamseven" (en fra personalet klædte sig ud), kom og besøgte børnehaven og legede, sang og fik nogle gode snakke med børnene om venskaber, de bedste steder at lege i børnehaven, om hvor der var mest trygt og om der var steder hvor børnene ikke kunne lide at være.

Vi bestræber os på altid at følge børnenes perspektiver og følge børnenes spor/interesser, da vi ser at det skaber en positiv udvikling og bedre deltagelsesevner hos det enkelte barn.

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Bregnen Naturbørnehave ligger i et landligt og naturskønt område, hvor der er rig mulighed for at inddrage lokalmiljøet på forskellig vis. Vi bruger nærområdet til daglige cykel- og gåture, på lokale stier og veje, men også på privatejede grunde, hvor vi har aftaler med ejerne om, at vi gerne må gå tur, lege ved søer eller udforske skoven.

De lokale beboere vi møder på vore vej, hilser vi på og snakker med, bl.a. hunden "Hjalmer" og dens ejere, den lokale dagpleje, "den rare dame" på Sultenkrog mm. Vi har også haft besøg af en lokal jæger, som viste børnene forskellige dyr han havde skudt, og hvordan de parteres.

Ved siden af børnehaven ligger der en friskole, som vi har et tæt samarbejde med. Vi bruger deres gymnastiksal, legeplads og afholder en fælles årlig sommerkoncert, hvor alle familier fra børnehaven og skolen deltager.

Der er flere omkringliggende byer tæt på børnehaven;

I Bjergsted kirke bliver vi inviteret til børne-julegudstjeneste og påske arrangement hvert år. Til jul i kirken får de største børn lov til at klæde sig ud, og spille små roller fra juleevangeliet for de andre børn.

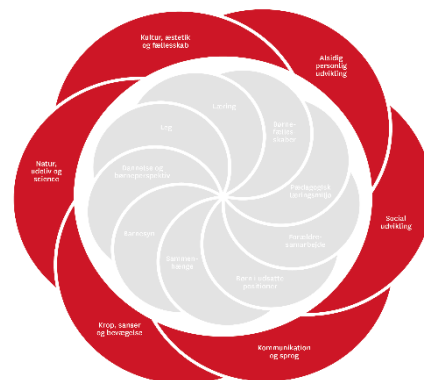
I Jyderup anvender vi det lokale bibliotek og handler ind til børnehaven. På biblioteksturene får børnene lov at vælge nogle bøger de kunne tænke sig at høre med det samme i bibliotekets sofa, og hvilke bøger vi skal låne med hjem til børnehaven.

I Kalundborg bliver vi inviteret i den lokale biograf et par gange om året, hvor der vises små korte udvalgte film for den pågældende aldersgruppe. Førskole gruppen tager også en årlig tur ind på Kalundborg museum på nissejagt, turen går efterfølgende igennem "Esben Snares" ruin ned til handelsskolen, hvor vi har fået lov at spise vores madpakker i deres kantine.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet; Alsidig personlig udvikling;
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Bregnen Naturbørnehave arbejder vi med mange forskellige læringsmiljøer hele dagen, vi betragter alle situationer hvor vi er i samspil med børnene som læringsmiljøer. Vi tager udgangspunkt i de forudsætninger det enkelte barn har, afpasser krav og forventninger – så hvert enkelt barn har et læringsmiljø omkring sig, som er tilpasset barnets nærmeste udviklingszone.

Børnenes alsidige personlige udvikling afhænger meget af, at der er trygge og omsorgsfulde omgivelser, hvor børnene frit kan udfolde sig. Vi har i Bregnen valgt at prioritere en ekstra god normering, da vi ser at børnene nemmere får den tryghed der er brug for, for at de kan udvikle sig, hvis der er flere nærværende, forudsigelige og tålmodige voksne med god tid omkring dem. Det gør bl.a. at personalet har bedre tid til at hjælpe børnene med at blive selvhjulpne på en

rolig og anerkendende måde med positive forventninger til barnet - med alt fra toiletbesøg, at kunne åbne sin egen mad, tage tøj på efter vejret m.m.

Vi har i børnehaven også meget fokus på den alsidige personlige udvikling, der sker når børnene får lov til at lege deres egen initierede lege på kryds og tværs i vores have om eftermiddagen. Her sørger vi for at være i nærheden og være tilgængelige for de børn, som har brug for hjælp til konflikter, brug for lidt ekstra omsorg eller brug for hjælp til at komme med ind i en leg. Igennem tillidsfulde og nære relationer, børnene og personalet imellem, mærker børnene at det nytter noget at bede om hjælp. Vi støtter dem i deres opfindsomhed og kreativitet og undrer os sammen med dem, for at fordre deres naturlige nysgerrighed.

Eksempel:

Et barn fandt et stort bredt bræt, som var røget ud af brændeskuret. Barnet fandt på, at hvis det lå på sandkassekanten, så kunne det laves til en vippe. Medarbejderen hjalp barnet med at få slæbt brættet hen til sandkassen og fjernede de værste splinter. Hele eftermiddagen skiftedes børnene i sandkassen til at vippe med hinanden.

Igennem de aktiviteter vi præsenterer for børnegrupperne, sørger vi for at skabe nye oplevelser og at alle børnene får lov til at afprøve nye ting i samspil med hinanden. Her får børnene mulighed for at prøve sig selv af og få rykket deres grænser, som skaber en bedre bevidsthed hos det enkelte barn omkring egne evner.

Eksempel:

Alle børnene i børnehaven er på et mad-hold med ca. 7 andre børn, og hver fredag laver vi bål-mad 2 voksne og et af mad-holdene. Holdene er blandede fra 2,5-6år på tværs af børnegrupperne.

Her præsenteres børnene for forskellige retter, forskellige ingredienser og hvordan de bearbejdes. Vi sidder eller står sammen om et rundt bord og hakker og skræller, så der er mulighed for hyggesnak og plads til at give hinanden en hjælpende hånd hvis det er nødvendigt. Når maden er lavet færdig, fortæller mad-holdet de andre børn hvad retten hedder og hvilke ingredienser de har brugt.

Det giver børnene et fællesskab med hinanden at være på mad-hold sammen, den dag de har lavet mad sammen, er de børn mere tilbøjelige til at gå ud og lege sammen bagefter på kryds og tværs af alder og køn. Vi anser, det at lave mad sammen, som en fælles oplevelse, som styrker børnenes relationer til hinanden.

For at styrke børnenes alsidige personlige udvikling, har vi hvert år også 2 teater uger. Her lærer børnene at stille sig frem, turde tale foran andre og laver aktiviteter sammen i blandede hold.

Eksempel:

Teaterugerne starter med en fælles tur, hvor alle børnene er med i "Ishøj Teater". Her ser børnene et teaterstykke og efterfølgende spiser de madpakker imens skuespillerne går rundt og snakker med dem.

De andre dage i temaugerne er planlagt sådan, at børnene inddrages i aktivitetsgrupper, som de følger hele den ene uge. Her laves der hånddukker, masker og spilles dukketeater m.m.

Den anden uge er man tilbage i sin egen børnegruppe og her laves der kulisser, findes udklædningsstøj, laves teaterbilletter og børnene øver sig på et lille teaterstykke, som sidst på ugen skal vises for de andre børnegrupper.

Der tages altid hensyn til det enkelte barn, om man har lyst til at spille en stor eller lille rolle, stå for at byde velkommen/dele billetter ud eller om man vil være et træ i baggrunden.

I temauger som disse ser vi en stor udvikling hos de fleste børn. De bliver mere modige, får nye venskaber og er i en ramme hvor det er trygt at blive udfordret.

Den alsidige personlige udvikling sker hele tiden i samspil med det fælles pædagogiske grundlag de 5 andre læreplanstemaer.

Alsidiqe personlige udvikling i samspil med det fælles pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer - med udgangspunkt i vores fredags madlavning:

Læring: Børnene lærer at bruge køkkenredskaber og justerer deres finmotorik.

Børnesyn: Alle er velkomne og alle kan bidrage med noget på trods af evne og alder.

Dannelse: Børnene lærer at vente på tur, skiftes til at fortælle og lytte, og have en god hygiejne omkring madvarer.

Børnefællesskaber: Mad-holdet er et af de mange børnefællesskaber vi skaber i Bregnen, hvor børnene får en følelse af at høre til og hvor der er lige deltagelsesmuligheder.

Børneperspektiv: Børnene vælger selv hvordan og med hvad de vil deltage, de er med til at vælge hvilke retter de synes vil skal lave og hvis børnene ikke bryder sig om maden bager vi altid flute ved siden af, så alle bliver mætte.

Leg: Børnene som er på mad-hold sammen, har en større tendens til at lege sammen efter deres fælles oplevelse omkring madlavningen.

Social udvikling: Børnene lærer hinanden bedre at kende på tværs af grupperne, de lærer at samarbejde om et fælles mål og lærer at de alle har forskellige ressourcer som er lige vigtige for at få retten færdig.

Kommunikation og sprog: Aktiviteten starter med en samling, hvor børnene får at vide hvilken ret vi skal lave, vi snakker om, om de kender retten, vi viser dem forskellige grøntsager som de benævner, alle får lov at sige noget rundt om bordet. Ved spisetid præsenterer madholdet maden for de øvrige børn.

Krop, sanser og bevægelse: Børnene øver både grov- og finmotorik (vaske, skrælle, skære, hakke, røre rundt), de får duftet til og rørt ved forskellige ingredienser og smager forskellige retter, kolde, varme, milde, stærke.

Natur, udeliv og science: Vi snakker om hvor grøntsagerne, kødet, fløden m.m. kommer fra, bruger indimellem grøntsager børnene selv har været med til at så og passe, plukker brændenælder til suppen.

Kultur, æstetik og fællesskab: Børnene lærer hvor de forskellige retter har sin oprindelse, vi bruger mange grøntsager med mange forskellige farver, får maden til at se indbydende ud, og skaber hyggelige rammer når maden skal nydes sammen i det store børnehavefællesskab.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet; Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

I Bregnen Naturbørnehave ser vi børnenes forskellighed som en ressource. Det syn på hinanden prøver vi at videregive til børnene. Det kan bl.a. være ved at planlægge en aktivitet, som særligt fremhæver et enkelt barns evner og ressourcer, så de andre børn i gruppen opdager hvad det pågældende barn kan byde ind med.

Vi indretter vores læringsmiljøer så de indbyder til fælles leg og opfordrer børnene til at lege sammen på kryds og tværs. På vores personalemøder er vi meget optaget af at tilrettelægge vores hverdag, så hvert enkelt barn har mulighed for at udvikle sine sociale kompetencer.

Vi skaber forskellige rum i løbet af dagen, hvor vi kan have ekstra fokus på de børn, som en eller anden vis har svært ved indgå i de sociale relationer. Det kan f.eks. være at vi i en periode lader 2 børn lege indenfor i et tidsrum om eftermiddagen, så barnet vi har særligt fokus på har tid og ro til at udvikle en positiv relation til et andet barn. Vi deler indimellem også børnene op i mindre legegrupper, så de kan lege uforstyrret og få øjnene op for nogle af dem de måske ikke har leget så meget med før. For at skabe så mange gode legerelationer for det enkelte barn som muligt, sætter vi dem sammen på forskellige måde ved spisetid, til temauger og har blandede madhold hver fredag.

I Bregnen har vi også et særligt fokus på "Fri For Mobberi", så alle børn har en bamseven og personalet har diverse redskaber fra metoden til rådighed.

Eksempel:

Førskolegruppen har som oftest "Fri For Mobberi" indendørs i naboskolens gymnastiksal i vinterhalvåret. Aktiviteten starter med at vi stiller os i en rundkreds, hvor alle har hinanden i hænderne og danser til sangen "venner er gode at have". Så sætter personalet børnene sammen to og to, her er øje for at sætte nogle børn sammen, som ikke har en stærk relation til hinanden. To og to laver børnene forskellige øvelser; de skal spejle hinandens bevægelser, trille og kaste en bold til hinanden, danse med en bold imellem sig og passe på at den ikke falder på gulvet og lave små massagehistorier på hinandens rygge. Herefter får børnene lov at danse vildt rundt imellem - og med hinanden til sangen; "jeg siger stop", vi slutter af med at børnene alle sammen på skift får lov at gemme bamseven bag et andet barn ryg og så skal der gættes.

Målet med "Fri For Mobberi" formiddagene er, udover at forebygge mobning og udvikle empati, også at børnene skaber positive relationer til hinanden på kryds og tværs af gruppen.

I Bregnen opfordrer vi i personalet også børnene til at hjælpe hinanden, det kan være med en lynlås i garderoben, til at åbne ting fra madpakken og til at trøste hinanden hvis én bliver ked af det.

Vi har en oplevelse af, at når børnene får øje på hinanden og kommunikeret med hinanden så opstår der venskaber. På vores morgensamlinger synger vi bl.a. sange hvor alle børnenes navne bliver nævnt, snakker om der er nogle vi mangler fra gruppen den dag, laver små samarbejdsøvelser og snakker om den fælles oplevelse vi skal have den pågældende dag.

Eksempel på en morgensamling:

I den én af de mellemste grupper finder en voksen rasle-æg frem, børnene sidder i en rundkreds med hver deres rasle-æg. Den voksne og børnegruppen nævner på skift alle børnenes navne i sangen, og når ét barns navn bliver nævnt, spiller barnet på sit rasle-æg imens de andre holder deres stille.

På den måde bliver alle børn set og hørt, både af de voksne og af deres kammerater fra gruppen. Det skaber ydermere et overblik for børnene, så de kan se hvem der er i børnehaven at lege med den pågældende dag.

Social udvikling i samspil med det fælles pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer - med udgangspunkt i "Fri For Mobberi":

Læring: Børnene lærer at udvise empati.

Børnesyn: Alle børn anses som ligeværdige, alle børn anses som værende gode makkerer i aktiviteten.

Dannelse: At respektere hinandens grænser.

Børnefællesskaber: Der skabes lige deltagelsesmuligheder for hele gruppen.

Børneperspektiv: Børnene har hver deres bamseven med, som man kan vælge at holde i hånden under hele aktiviteten.

Leg: Leg med bolde, tørklæder og bamseven. Og massagehistorierne har denne overskrift; "Den man rører, mobber man ikke".

Alsidiqe personlige udvikling: Børn udvikler sig personligt igennem relationer, her skabes rum for at knytte tættere relationer til sine kammerater.

Krop, sanser og bevægelse: Børnene får en formiddag hvor kroppen både skal være aktiv og i ro og de massere hinanden – taktile sans og blodomløb.

Natur, udeliv og science: Når vejret er godt foregår "Fri For Mobberi" udenfor og massage-delen kan bl.a. være at massere vejret (solen, regnvejr, blæst).

Kultur, æstetik og fællesskaber: Der skabes et nærværende fællesskab for børnegruppen, de er i kontakt med rytme og musik, de bliver stimuleret igennem massage og blide berøringer fra tørklæderne.

Vi bestræber os på, at alle børn i børnehaven har lige handlemuligheder og deltagelsesmuligheder, og fokuserer på at alle børn har nogle gode, nære og sunde relationer, både til hinanden og til personalet. Vi bruger redskabet; "Alle Med", der kan vi evaluere på det enkelte barns sociale udvikling.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet; Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog er noget vi som personale bruger hele dagen i børnehaven og i alle situationer, sprogstimuleringen sker dermed dagen lang og er tænkt ind i alle aktiviteter, temaer m.m. Vi har fokus på at have mange samtaler med børnene i løbet af dagen og sætter tid af til at besvare børnenes mange spørgsmål. Vi snakker med børnene i øjenhøjde og indretter vores kommunikation alt efter hvilket barn vi taler med.

Vi bestræber os på så vidt det er muligt at udvide børnenes ordforråd ved at bruge ord de muligvis ikke kender, for derefter at forklare ordets betydning. I personalet er vi også meget opmærksomme på at tale tydeligt og indrette vores kropssprog så det passer til budskabet vi vil have frem.

På vores udeareal har vi lavet en masse skilte hvor der står hvilken vej man skal gå for at finde de forskellige steder man kan lege, og vi har en proces i gang med at indrette haven med billeder og ord, som skal stimulere samtaler imellem børnene og imellem personalet og børnene.

I førskolegruppen begynder vi i løbet af efteråret at snakke om tal og bogstaver, og læser nogle bøger, som i højere grad indbyder til samtaler og som udvider børnenes begrebsverden.

I Bregnen har vi særlige aktiviteter som fokuserer ekstra på sproget og på at lære børnene at indgå i en samtale. Vi leger med sproget med rim og remser, sange og sanglege, og læser mange historier højt i alle grupperne.

Eksempel på sprogstimulerende aktivitet:

I de to blandede grupper, hvor børnene er fra 2,5-4 år, har vi en ugentlig aktivitet som vi kalder sprogekisten. Her finder personalet efter samling kisten frem (aktiviteten kan foregå både ude og inde), i kisten kan der være alle mulige ting, alt efter hvad personalet har kommet ned i den. Der kan f.eks. være en masse forskellige dyr, børnene skiftes til at vælge et dyr, dyret bliver stillet ovenpå kisten. Det starter en samtale omkring hvilket dyr det er, hvor det kommer fra osv. Herefter synges en sang om dyret eksempelvis – ”mariehønen evigglad”, ”Jens Petersens ko” eller ”når du ser en krokodille i dit badekar”.

Børnene lærer på den måde at være en del af en samtale, alle får lov at vælge et dyr og benævne det, så alle børn bliver inkluderet og opfordret til at tale foran deres kammerater.

Vi har i Bregnen stort fokus på at hjælpe børnene med kommunikerer med hinanden, uanset hvilken sproglig formåen det enkelte barn har. Vi bruger "Fri For Mobberi" tavler til at snakke med børnene om hvordan man aflæser hinandens kropssprog, glad, sur, ked af det, trist, bange. Det bruger vi når vi hjælper børnene med at mægle i konfliktsituationer hvor den ene part er blevet ked af det/vred eller har fået overskredet en grænse. Næste skridt i at løse konflikten er at hjælpe børnene med at udtrykke sig, forhandle, gå på kompromis og blive enige.

Eksempel:

Et barn råber stop og smågræder på vej hjem fra en tur. Pigen som er blevet ked af det holder en vikar i hånden, som fortæller at et andet barn holdt en hånd ind foran hende, så hun ikke kunne gå videre. En fra det faste personale går lidt tilbage, til drengen som holdt hånden oppe og spærrede vejen. Pædagogen: "Du ser trist ud, har du lyst til at fortælle hvordan det kan være at du spærrede vejen", barnet fortæller: "at han også gerne ville holde vikaren i hånden og at det andet barn havde sagt at det kunne han ikke, for hun skulle holde vikaren i hånden hele vejen hjem".

Pædagogen og drengen går sammen op til de andre for at snakke med pigen. Hun fortæller at hun synes det er så lang tid siden at hun har gået med en voksen i hånden på vej hjem fra tur. Pædagogen foreslår at de kan skiftes, det bliver de enige om og drengen spørger om han så må holde pædagogen i hånden indtil de skal bytte.

Resten vejen hjem fra tur løber drengen og pigen frem og tilbage imellem vikar og pædagog og laver en leg ud af det.

Kommunikation bliver brugt af børn og voksne mere eller mindre i alle situationer i børnehaven, derfor har vi både fokus på den verbale og nonverbale kommunikation, for at give børnene den bedste forudsætning for at forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Kommunikation og sprog i samspil med det fælles pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer - med udgangspunkt i aktiviteten med sprogkisten:

Læring: Børnene lærer at sætte ord på dyrene, at vise med deres kropssprog og via lyde om det er et farligt dyr, kæledyr m.m. Aktiviteten danner grundsten for samtalens kunst.

Børnesyn: Alle børnene kan deltage med de sproglige forudsætninger de har, alle har en vigtig rolle ved at udvælge et dyr, personalet skaber en rolig og rar ramme hvor det enkelte barn på skift er i fokus.

Dannelse: Børnene lære at vente på tur, at håndtere skuffelse hvis det dyr de kunne tænke sig at vælge bliver valgt af et andet barn først. De lærer at lytte på hinanden og deltage i samtaler, hvor én ad gangen har ordet.

Børnefællesskaber: Aktiviteten foregår i en rundkreds så alle kan se hinanden og hvilke dyr som bliver valgt. Børnene hujer og klapper ad hinanden når der udvælges og personalet skaber en ramme hvor kommunikationen i fællesskabet er i fokus.

Børneperspektiv: Børnenes naturlige interesse for dyr stimuleres og glæden vil at få lov til at vælge gør, at børnene har medbestemmelse og indflydelse på i aktiviteten - samt føler sig hørt og set

Leg: Legen skabes når børnene lever sig ind i rollen som det pågældende dyr, og som oftest ser vi at de fortsætter med at lege at de er forskellige dyr eller har en zoologisk have, når aktiviteten er slut.

Alsiddige personlige udvikling: Børnene lærer at blive fortrolige med at tale foran gruppen og at deres valg er lige så godt som de andre børns. Aktiviteten gentages nogle gange, så det enkelte barn bliver mere tryk ved at sige frem og træffe valg ud fra sit eget perspektiv. Der skabes et forum hvor barnet frit kan kommunikere efter evne.

Social udvikling: Børnene lærer at være rummelige overfor hinanden i den henseende at, ikke alle på det samme kommunikative niveau. Hvis barnet som vælger, ikke kan udtale dyrets navn eller ikke ved hvad det hedder, opfordres børnene til at hjælpe hinanden med at få det sagt.

Krop, sanser og bevægelse: Børnene laver lyde som dyrene og bevæger sig som dem; en slange eller en hund. De mærker nede i kisten, nogle af dyrene er af plastic andre bamser. De synger sange sammen hvor stemmerne lyses eller gøres mørkere alt efter om det er et stort eller lille dyr.

Natur, udeliv og science: Børnene lærer at benævne de forskellige dyrearter, de får en viden omkring hvor det lever; på en mark, i regnskoven eller i havet.

Kultur, æstetik og fællesskab: Børnene bliver præsenteret for kulturen omkring sprogbrug og får en erfaring med hvordan en samtale kan udvikle sig, hvis hele fællesskabet får lov til at deltage.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet; Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi præsenterer børnene for forskellige læringsmiljøer, hvor det er muligt at få en kropslig oplevelse. Dette kan både være ude og inde, men da vi er ude det meste af året, er det især her børnene i Bregnen drager sig erfaringer med deres krop og sanser. Her er det vigtigt at være klædt på efter vejret, vi opfordrer børnene til selv at mærke om det er koldt, varmt, vådt eller tørt, så de bliver i stand til selv at fornemme og kende deres egen krop; om de fryser, sveder eller er våde. På børnehavens udendørs areal har vi indrettet det således, at børnene kan få stimuleret sanserne på forskellig vis. Vi har blomster – og urtebede, som dufter om sommeren, bærbuske som børnene må gå og spise af og legezoner hvor børnene kan komme i kontakt med mudder, sand, græs, jord, et underlag af grene m.m.

I nogle af legezonerne kan børnene øve balancen f.eks. på "junglestien" og rebbanen.

Vi er meget opmærksomme på at børnene skal drage sig positive erfaringer igennem bevægelse og har derfor en masse forskellige aktiviteter, hvor børnene får lov at gøre sig erfaringer igennem egen krop. Det kan være aktiviteter hvor kroppen er i ro; Ligge på tæpper og lytte til en historie eller som afslutning på "Fri For Mobberi" rytmik – hvor børnene ligger med lukkede øjne, der afspilles roligt musik imens personalet går rundt med lette tørklæder og vifter dem blidt hen over børnene. Det kan også være aktiviteter hvor kroppen skal være aktiv; Fangelege, børne-OL, vandstafet m.m.

I Bregnen laver vi i perioder mange sanglege, dels fordi det er et godt redskab til at få alle fra en gruppe til at se hinanden/danse med hinanden på kryds og tværs, men vi ser også at det skaber glæde og genkendelighed for det enkelte barn.

Eksempel:

Vi introducerede en af de mellemste grupper i børnehaven for sanglegen; "Åh, Susanne". De første par gange var børnene lidt generte, nogle ville ikke deltage og mange skulle koncentrere sig meget for både at huske sangen og danse med en kammerat samtidig. Efter sanglegen blev gentaget flere gange, så vi at alle børnene fra den gruppe pludselig var med og grinede og klappede ad hinanden. Og da den pågældende børnegruppe skiftede til at blive førskolegruppen, var det første de spurgte om, om ikke de kunne få lov at danse "Åh, Susanne".

Ved den aktivitet fik børnene både erfaringer med sang, bevægelsesglæde, nærvær, fællesskab og den taktile sans ved at holde i hånden under dansen.

I Bregnen tager hver gruppe på tur minimum en gang om ugen, på turene ud i naturen, får børnene både en kropslig men også en sanselig oplevelse. Her støder børnene på forskellige dyr, træer, blomster, men på forskellige materialer og underlag såsom; skovbund, grus, mudder, sne/is, ler, sten m.m. Én af de faste tursteder er i en grusgrav som er blevet til et naturområde, har kravler og løber børnene op og ned ad stejle skrænter, kaster sten i søen, bruger græsbakkerne som rutsjebane og kravler op og ned på de store sten. På disse ture bruger børnene hele kroppen og lære både deres egen krops formåen og begrænsninger at kende. Bregnen havde også et tur-sted, som børnene kaldte for stenlabyrinten:

Eksempel:

Stenlabyrinten var en hel masse meget store sten, som lå tæt op ad hinanden. Børnene blev motorisk udfordret på mange planer ved at lege på og imellem de store sten. Mange børn måtte møve sig derop, og fejrede det som en stor sejr når det lykkes. Her fik de også erfaringer med balancen og en fornemmelse af at være højt oppe. Andre børn holdt mere af at lege imellem de store sten, snige sig rundt, kravle og bukke sig.

På turene til stenlabyrinten blev alle børnene motorisk udfordret og de fik erfaringer med deres grovmotorik og styrken i deres egne kroppe.

Krop, sanser og bevægelse i samspil med det fælles pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer - med udgangspunkt i sanglegen; "Åh, Susanne:

Læring: Børnene lærer at huske en sangtekst, at bevæge sig til en rytme.

Børnesyn: Alle børn prøver at danse ned igennem deres klappende kammerater, der er ingen facitliste, så alle må danse som de har lyst til sammen med et andet barn fra gruppen.

Dannelse: Børnene venter på tur, klapper ad alle de andre fra gruppen.

Børnefællesskaber: Børnene får en samhørighed og tættere relationer efter at have danset sammen.

Børneperspektiv: Børnene deltager på deres egne betingelser og efter egen evne. (Ingen dans er forkert)

Leg: Børnene bliver bekendt med at lege til en rytme og leger efterfølgende sanglegen uden for aktivitetstiden.

Alsidede personlige udvikling: Børnene bliver modige, lærer at slippe hæmningerne og bare være til stede i dansen.

Social udvikling: Børnene står overfor hinanden, får øjenkontakt og smiler og synger sammen, og bliver bevidste om at legen er sjovest hvis alle deltager og synger med.

Kommunikation og sprog: Udover at børnene synger og træner stemmebåndet, lærer de også at kommunikere med kroppen og finde et tempo som både de selv og kammeraten kan danse i.

Natur, udeliv og science: Sanglegen foregår for meste udenfor, det kan være på græsset som er blødt, ude i skoven hvor grenene knækker under fødderne eller på vores flisegang i haven.

Kultur, æstetik og fællesskab: Børnene lærer at udtrykke sig igennem sang og dans, (har jeg lyst til at trampe hårdt, blødt, stille). De får en fælles oplevelse ved at være aktive sammen som skaber en positiv kultur omkring sang og bevægelse i samspil med hinanden.

Natur, udeliv og science

“Naturopplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-4

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?
Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet; Natur, udeliv og science:
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag:
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Da Bregnen er en naturbørnehave, fylder oplevelser med og i naturen meget i hverdagen. Vi er ude i alt slags vejr det meste af året. Børnene får hermed mulighed for at se naturen fra mange forskellige sider, i sol, regn, sne, som giver dem et bedre kendskab til årstiderne og hvordan naturen forandre sig herefter.

I personalet er vi bevidste om at være gode rollemodeller i forhold til at udvise engagement og glæde ved udelivet. Vi understøtter børnenes naturlige nysgerrighed omkring naturen ved at, undersøge de dyr, blade, blomster, knogler mm. og undres samt forundres sammen med dem. Vi har mange samtaler med børnene omkring at passe på naturen, være nænsom ved de dyr vi finder og omkring at rydde sit affald op – dette har medført at vi, på børnenes eget initiativ, samler vi affald op langs vejkanterne når vi går på tur.

På vores ugentlige ture præsenterer vi børnene for forskellige naturområder, grusgrav, skov, vandhuller, strand. Vi har diverse redskaber medbragt på nogle af vores ture, alt afhængig af hvor turen går hen, bruger vi bl.a.: forstørrelsesglas, fiskenet, fotobakker, bestemmelsesnøgler samt bøger om flora og fauna. Vores ture kan også have andre temaer, såsom; at finde 5 sten, 3 forskellige græsarter eller at finde naturmaterialer til en aktivitet – ”blad-ugler”, ”blomster man kan male med”, ”opbygning af insekthotel”, ”ting som kan flyde og synke i vand”.

Hver forår har vi spire uger hvor vi planter og sår sammen med børnene, så de får fornemmelsen af ”fra jord til bord”, når vi senere på året høster og spiser grøntsagerne og frugterne sammen. Et par uger om året har vi temauger om specifikke emner fra naturen, det kan være et tema om fugle eller vand i alle former - science.

Eksempel:

Da vi havde temauge om vand, var børnene delt ind i blandede grupper og de voksne var fordelt på forskellige aktiviteter.

Aktiviteterne bestod bl.a. i at; Lege vandstafet, så børnene fik en fornemmelse af at tømme en spand med vand og se hvordan vandmængden voksede i baljen for enden af stafetbanen. Her fik de en fornemmelse af vands bevægelighed, for koppen kunne ikke være helt fyldt imens man løb med den, så skvulpede vandet ud. De lavede også papirbåde og tog dem med på tur til en lokal å, for at opdage hvordan vandet kan flytte ting med strømmen. Satte blomster i vand med frugtfarve, for at opdage hvordan blomsterne sugede det farvede vand op igennem sig. Lavede isterninger for at smelte dem i solen og snakkede om hvordan sne egentlig også er en form for vand.

Ideen med temaugerne om elementer, er at give børnene en fornemmelse af hvad naturen er for én foranderlig størrelse og hvor kraftfuld naturen kan være. Målet er at udvide deres begrebsverden og give dem en begyndende forståelse for hvordan vi er forbundet tæt med naturen. Hermed understøtter vi ikke kun børnenes interesser men skaber mening imellem; vand / blomster, vand / dyr eller vand / os selv.

I forbindelse med vores spirende udeareal, har børnene en meget stor naturlig interesse for de mange forskellige insekter og andre små dyr de finder i løbet af en børnehavedag

Eksempel:

Børnene er meget optagede af det dyreliv som er i haven, så for at tiltrække og nærme os dyrelivet, har vi bygget et insekthotel med den ældste gruppe. Vi gik mange ture hvor vi samlede forskellige materialer, som børnene mente mange dyr godt kunne lide at bo i. Vi satte tre paller sammen og begyndte at fylde, sten, tang, græs mm. ind i hullerne. Her fik børnene sanset - og snakket om forskellige naturmaterialer, samt gjort vores udeareal mere attraktivt for diverse insekter.

Natur udeliv og science i samspil med det fælles pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer - med udgangspunkt i projektet; insekthotel:

Læring: Børnene lærte hvilke insekter der boede i haven og hvilke materialer dyrene bedst trives i.

Børnesyn: Alle børn fra gruppen var en aktiv del af projektet og deres interesse på pågældende tidspunkt blev varetaget.

Dannelse: De fik indsigt i den natur som omgiver os og viden omkring dyrenes levevis.

Børnefællesskaber: Børnene fik et samhørighedsforhold omkring deres fælles projekt og inviterede resten af børnene fra børnehaven over for at se hvad de i fællesskab havde fået bygget.

Børneperspektivering: Pågældende børnegruppe var meget opslugte af dyrelivet, så personalet fulgte børnenes spor og udbyggede interessen.

Leg: At bygge og skabe noget sammen, lytte på hinandens ideer, gå på kompromis – er alle egenskaber børnene kunne tage med videre i deres øvrige lege.

Alsidiqe personliqe udvikling: At drage sog erfaringer med at bygge og producere noget, som bliver en succes.

Social udvikling: Børnene lærte at samarbejde på kryds og tværs, nogle hjalp hinanden og de voksne med at løfte pallerne op på hinanden, andre kom materialerne i hullerne og nogle pyntede med græs og blomster rundt om.

Kommunikation og sprog: Børnene havde mange samtaler om de insekter der måske flyttede ind, snakkede om hvor meget vi havde samlet og viste insekthotellet frem med stor gestik.

Krop, sanser og bevægelse: De fik brugt kræfter på at løfte, samlede og sansede forskellige naturmaterialer, og gik mange ture for at få samlet materialerne ind.

Kultur, æstetik og fællesskab: De lærte kulturen omkring dyrevelfærd og hvordan andre levende væsner bør behandles. De duftede og pyntede og gjorde insekthotellet flot og indbydende – og fik et fælles ejerskab omkring at vedligeholde det.

I Bregnen anser vi naturen for at være den alle bedste legeplads med flest muligheder for at udfolde sig. I naturen kan vi være stille og ligge og kigge på skyerne eller sidde og lave blomsterkranse, men vi kan også larme og buldre af sted i diverse landskaber. Med højere til loftet og mange rum til fordybelse, ser vi at børnene trives og udvikler sig.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstematet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at

børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet; Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Bregnen har vi indrettet vores udeareal med øje for det æstetiske læringsmiljø, uderummet kalder vi for "haven". Legezonerne i haven er indrettet i børnehøjde og har forskellige navne såsom; Mirabellelunden, mudderbakken, bøgesneglen, junglestien og skoven. De fleste steder i haven er der placeret små bede med lavendel, citronmelisse og andre urter, som dufter hvis man gnider dem på fingrene. Vi har et hjørne i haven hvor der er forskellige udendørs instrumenter, som børnene frit kan spille på og brede de blide toner udover haven.

Da vores udeareal danner rammen om de fleste af vores læringsmiljøer, er det også her børnene får lov til at udfolde sig kreativt. Naturens elementer og materialer giver fantasien frit spil, med plads til at udfolde sig æstetisk, kreativt og fabulerende. I vores lille naturværksted har vi staffelier stående, som tages med rundt i haven, så børnene får mulighed for at male deres omgivelser; farverne på himlen, blomsterne i græsset eller de høje træer i skoven.

De kulturelle oplevelser som skabes for børnene i Bregnen er en bred vifte af mange forskellige ting. Det opleves bl.a. igennem den litteratur vi læser højt og de musikalske indslag vi præsenterer for børnene.

Eksempel:

En fredag formiddag hvor ingen aktiviteter var planlagt, samlede personalet alle børnene i børnehaven ude i havens skov. Herefter fik alle børnene hvert et skrammel instrument i hånden og sang og spillede bl.a. til "fætter Mikkel". Hele formiddagen sang, spillede og dansede børn fra alle grupper sammen.

Her fik børnene en musikalsk oplevelse som de selv blev inddraget i – og det store institutionelle fællesskab var i fokus hvor hvert enkelt barn havde en aktiv og deltagende rolle.

I alle planlagte og spontane aktiviteter har vi fokus på at skabe rummelige og demokratiske fællesskaber, så alle børn får mulighed for at udfolde deres fulde potentiale uafhængigt af social baggrund, køn, alder m.m. Det gør vi bl.a. ved at differentiere den pædagogik vi møder børnene med, så de uanset hvor de befinder sig i deres udvikling, har mulighed for at danne sig et erfaringsgrundlag.

I Bregnen har vi nogle længere ture hvert år, hvor vi bliver hentet og bragt med en lejet bus eller tager offentligt transport. Turenes formål er at give børnene kulturelle oplevelser, som udvider deres horisont og giver dem indblik i den verden, som omgiver os. Turene kan gå til; Kalundborg biograf, Jyderup bibliotek, børne-gudstjeneste til jul og påske, zoologisk museum, Kalundborg museum, Fuglede gård ved Tissø m.m.

Hvert år er vi i Ishøj teater og se en forestilling, hvor børnene efterfølgende møder skuespillerne og har mulighed for at stille spørgsmål omkring den oplevelse de lige har været en del af.

Både teaterforestillingen og de musikalske formiddage inspirerer børnene og giver dem erfaringer med den kunstneriske verden – og hvert år får alle børnene lov til at spille teater for hinanden og optræde til den fælles sommerkoncert med skolen.

Eksempel på kulturelle temaer:

I børnehaven afprøvede vi et nyt tema, som vi kaldte for "Alverdens lande". Her blev børnene på kryds og tværs en del af forskellige værksteder med fokus på de udvalgte lande. Børnene malede flagvimpler til at pynte i haven, nogle af børnene malede et stort verdenskort imens andre tegnede de dyr, som bor på de forskellige kontinenter, for derefter at klistre dyrene på de rigtige steder på verdenskortet. Vi lavede mad og lyttede til musik fra de udvalgte lande og nogle af børnene lærte endda at sige "hej" på andre sprog.

Formålet med "alverdens lande" var at give børnene et indblik i andre kulturer og give dem et indblik i hvor mangfoldig kloden er – både blandt dyrelivet og blandt mennesker.

Kultur, æstetik og fællesskab i samspil med det fælles pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer - med udgangspunkt i temaerne "Alverdens lande":

Læring: Børnene blev bekendte med kulturer og etniciteter fra andre lande end Danmark.

Børnesyn: Alle børn deltog på egne betingelser og ud fra egne evner.

Dannelse: Børnene lærte hvordan jordkloden ser ud, hvor der er varmt og koldt, og hvordan vi mennesker ser forskellige ud alt afhængig af hvor vi kommer fra.

Børnefællesskaber: Børnene oplevede mindre fællesskaber omkring at male et verdenskort eller lave vimpelkæder og det store fællesskab ved temaets afslutningsfest.

Børneperspektiv: Alle børnene fik mulighed for at prøve alle værkstederne af, for derefter at beslutte sig for hvad de synes var mest spændende at deltage i.

Leg: Temaer formidles for det meste videre i legen, hvor den nye viden afprøves – Nogle børn svedte og legede derfor at de var i en ørken.

Alsiddige personlige udvikling: Børnenes selvforståelse blev udfordret – hvor i verden er jeg? Hvilket mad spiser vi hjemme hos mig? Hvilket klima lever jeg i? m.m.

Social udvikling: Børnene lærte at samarbejde med hinanden på tværs af grupperne og acceptere at alle ikke kan det samme, men at alle altid kan bidrage med noget ud fra den enkeltes forudsætninger.

Kommunikation og sprog: Børnene lærte at samtale om emner hvor alle kunne byde ind med deres viden og fik et indblik i, at der tales mange forskellige sprog rundt omkring i verden.

Natur, udeliv og science: Børnene blev opmærksomme på hvor forskellig naturen er på andre kontinenter og hvorfor hvilke dyr lever hvor de gør.

Krop, sanser og bevægelse: Der blev danset til musik fra andre lande og smagt på anderledes mad.

De fællesskabsdannende og kulturelle oplevelser børnene får i børnehaven, ser vi udvider deres kreativitet og fantasi – da de bringer den nye oplevelse med ind i deres lege og samtaler med hinanden.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst

hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

I Bregnen Naturbørnehave har vi en evalueringskultur som er under udvikling, ledelsen er i gang med at rammesætte en mere struktureret måde at evaluere de 12 pædagogiske mål på, så vi hele tiden udvikler vores læringsmiljøer i børnehaven, og hermed sikrer børnenes trivsel, læring, dannelse og udvikling.

Vi har et personalemøde hver 3. uge og et gruppemøde en gang om ugen, på gruppemødet kan personalet fra den enkelte gruppe få tid til at planlægge aktiviteter, snakke om enkelte børn og skrive handleplaner.

Vi bruger ”Alle Med” og handleplaner til at evaluere og dokumentere om børnene trives og udvikler sig på alle parametre.

Vi bruger 3 skemaer udviklet med inspiration fra SMTTE-modeller til at evaluere på aktiviteter, daglige rutiner og børnefællesskabet.

På vores personalemøder er evaluering et fast punkt, hvor vi skriver alt det ned som fungerede omkring en aktivitet og skriver noter om, hvordan vi kan udvikle og forbedre aktiviteterne. Vi evaluerer også på om vi fik alle børn i gruppen med og hvordan vi kan tilrettelægge næste projekt eller aktivitet, så det bliver attraktivt og sjovt for alle.

Det er også på vores personalemøder at vi evaluerer på større arrangementer, f.eks. temauger og vores kolonier.

Vi anvender daglig dokumentation på sociale medier, hvor forældrene kan følge med i hvad deres børn har lavet den pågældende dag. Når vi har større projekter eller temauger bliver dokumentationen hængt op/udstillet i børnehaven.

Vi har pædagogisk dag 2 gange om året, hvor vi det sidste 1,5 år har arbejdet med at beskrive og rammesætte vores læringsmiljøer og arbejdet med den nye ”styrkede pædagogiske læreplan”, herunder hvordan vi får opbygget en mere systematiseret evalueringskultur.

Den pædagogiske læreplan bliver løbende evalueret og rettet til af både ledelse og personale så pædagogikken bliver differentieret og justeret efter børnegruppernes behov.